

31 01 2023

STANDPUNT VAN AGORIA M.B.T. HET EUROPEES INDUSTRIEBELEID

Het concurrentievermogen van de Europese industrie wordt momenteel geconfronteerd met de tweeledige uitdaging van enerzijds **aanzienlijk hogere energieprijzen** voor de ondernemingen en anderzijds **Amerikaanse maatregelen** "to buy american" in de gedaante van een grootscheeps subsidieprogramma.

"Green Deal Industrial Plan"

Tegen die achtergrond heeft de voorzitter van de Europese Commissie op 17 januari jl. een **Green Deal Industrial Plan** aangekondigd dat op vier pijlers zou steunen: 1) regelgevingsklimaat, 2) financiering, 3) competenties en 4) handel. Deze nota bevat onze belangrijkste opmerkingen in dit verband.

Agoria **verwelkomt** de getoonde bereidheid om de Europese maakindustrie te ondersteunen en roept de Europese Commissie op om, in samenwerking met de lidstaten, een **doeltreffend industriebeleid** uit te werken waardoor onze ondernemingen in de wereldwijde race om **technologisch leiderschap** op het gebied van **schone technologieën** blijven.

Er moet meteen worden opgemerkt dat er heel wat factoren zijn die het concurrentievermogen van de Europese en Belgische technologische industrie bepalen (energie- en grondstofprijzen, loonkosten, het belastingklimaat, de beschikbaarheid van talent, de goede werking van de interne markt, de toegang tot markten buiten de EU, het regelgevingskader in ruime zin enz.).

→ Het is noodzakelijk dat het Europees industriebeleid rekening houdt met en invloed uitoefent op al deze factoren (**holistische aanpak**) i.p.v. uitsluitend te focussen op subsidiemaatregelen.

Regelgevingsklimaat

De **doelstellingen die naar voor worden geschoven zijn positief**, nl. *"een regelgevingsklimaat tot stand brengen dat een snelle uitrol mogelijk maakt en gunstige voorwaarden schept voor de sectoren die van essentieel belang zijn om de 'zero emission'-doelstelling te halen", "investerings concentreren op strategische projecten in de hele toeleveringsketen" of nog "manieren zoeken om de vergunningsprocedures voor nieuwe productievestigingen voor schone technologieën te vereenvoudigen en te versnellen"*.

→ **De strategische sectoren moeten duidelijk worden bepaald in de aangekondigde Net-Zero Industry Act.** Naast de sectoren van windenergie, warmtepompen, zonne-energie, schone waterstof en opslag die de voorzitter van de Commissie noemt, moeten niet alleen mobiliteitsoplossingen (van elektrische auto's tot treinen) worden opgenomen maar ook technologieën die bijdragen tot de energie-efficiëntie van gebouwen en industriële processen. Ook geavanceerde productietechnologieën, waardoor de industrie bijv. met veel minder energie en hulpbronnen kan, bieden nieuwe groeivoorzichten in alle industriële sectoren.

→ In die sectoren moet rekening worden gehouden met **alle actoren van de waardeketens**, van de winning van grondstoffen, de productie en de verwerking van materialen en de productie stroomafwaarts ... tot de recycling.

→ In de Net-Zero Industry Act moeten **doelstellingen/KPI's m.b.t. het industriebeleid en transparante procedures voor de toewijzing van middelen per project (en niet per land) worden bepaald op basis van objectieve criteria.**

In de aangekondigde denkoefening over belangrijke projecten van **gemeenschappelijk Europees belang (important projects of common European interest – IPCEI's) inzake schone technologieën** (*"sneller te behandelen, gemakkelijker te financieren en toegankelijker voor kleine ondernemingen en voor alle lidstaten"*) **moet noodzakelijkerwijs ook worden ingegaan op de kwestie van de financieringswijze.** IPCEI's worden namelijk hoofdzakelijk gefinancierd in de begrotingen van de lidstaten (zij het soms ook met enige RRF-middelen) en de grotere focus op deze projecten zal de ongelijkheid tussen lidstaten en ondernemingen op de Europese markt alleen maar doen toenemen.

→ Het is van essentieel belang om **het IPCEI-instrument grondig te herzien** en te overwegen om dit type instrument met Europese middelen te financieren en aldus een gelijk speelveld te garanderen.

Wat de toegang tot kritieke grondstoffen betreft, is het **positief om de toekomstige "Critical Raw Material Act" aan het "Green Deal Industrial Plan" te koppelen** en om **met onze handelspartners samen te werken** inzake bevoorrading. We begrijpen dat de "Critical Raw Material Act" erop gericht moet zijn om de vergunning en de financiering van nieuwe winnings-, verwerkings- en

Embracing technology Embracing ambition

recyclingactiviteiten te verbeteren. De energietransitie in Europa dreigt in 2030 te leiden tot knelpunten voor belangrijke metalen aangezien de investeringen achter zijn op de behoeften stroomafwaarts en de bestaande Europese productie wordt bedreigd door de energiecrisis.

Ten slotte wordt dan wel gesproken van "vlotter vergunnen", maar de regelgeving waaraan ondernemingen onderworpen zijn, is natuurlijk veel ruimer. In dit verband lijkt in de bekendmakingen niet te worden erkend dat de **dwingende wetgeving** een belemmering vormt voor investeringen in de productie van schone technologieën in Europa, met name voor kleine ondernemingen, en dat de conformiteitslast de voorbije jaren is toegenomen.

→ Onze ondernemingen worden getroffen door de regelgevingsgolf in de huidige regeerperiode (groene en digitale transformatie), van de herziening van de machinerichtlijn tot de verordening inzake artificiële intelligentie, rapporteringsverplichtingen (taxonomie van duurzame economische activiteiten, due diligence,...) enz. Een adempauze en coherente inzichtverwerving zijn noodzakelijk om de ondernemingen (kmo's!) te helpen aan hun nieuwe verplichtingen te voldoen. **De Commissie moet al deze verplichtingen die aan de ondernemingen worden opgelegd evalueren en nagaan of ze een aanmerkelijke bijdrage leveren aan de transitiedoelstellingen (waar we achter staan).**

Financiering

We verwelkomen dat **investeringen in schone technologieën worden aangemoedigd en dat aandacht uitgaat naar de financiering van de productie.**

Er moet worden opgemerkt dat al verschillende financiële instrumenten uitgewerkt en beschikbaar zijn om productieve investeringen (in)direct te ondersteunen, de industriële ontwikkeling te stimuleren of de economie te ondersteunen in de context van de covidcrisis en vervolgens de oorlog van Rusland tegen Oekraïne (NextGenerationEU/Recovery and Resilience Facility (RRF), REPowerEU, Important Projects of Common European Interest (IPCEI), InvestEU (het vroegere EFSI/Europees Fonds voor strategische investeringen), het 'klassieke' juridische kader voor staatssteun en het tijdelijk crisiskader (TCF) voor staatssteun).

→ We vragen de Europese Commissie om het **geheel van deze instrumenten te analyseren**, hun doeltreffendheid in het licht van de recente ontwikkelingen te beoordelen (in samenspraak met de betrokken industriële sectoren), de mogelijke verstoringen van de interne markt die deze instrumenten veroorzaken te onderzoeken en, in voorkomend geval, een coherente hervorming op basis van de nieuwe prioriteiten die worden bepaald voor te stellen.

→ Indien uit deze analyse blijkt dat er andere of aanvullende behoeften zijn (en met het oog op de Inflation Reduction Act), **dan staan we achter de ontwikkeling van duurzame Europese financieringsoplossingen.** Maar we moeten uitkijken voor het risico op verspilling en onproductieve subsidiewedlopen.

→ We benadrukken dat **binnen Europa een gelijk speelveld moet worden gerespecteerd** bij de ontwikkeling van financiële instrumenten die bijdragen tot het concurrentievermogen van de Europese industrie op lange termijn. Daarom zijn we **geen voorstander van flexibeler staatssteun** (die in de nationale begrotingen wordt gefinancierd) noch van een omvorming van het tijdelijk crisiskader (dat een antwoord biedt op een tijdelijke noodsituatie) tot een tijdelijk crisis- en transitiekader (dat er dan op gericht zou zijn om een industriebeleid te ondersteunen via staatssteun).

Competenties

De derde pijler van het Green Deal Industrial Plan moet erin bestaan "*de noodzakelijke competenties te ontwikkelen om de transitie te verwezenlijken*". We verwelkomen de erkenning dat "*de competenties en de beschikbaarheid van gekwalificeerde werknemers sterk moeten worden vergroot*". Vaardigheden zullen inderdaad van invloed zijn op alles wat wij doen. Alle lidstaten, en niet in de laatste plaats België, kampen met reële tekorten op hun arbeidsmarkten, vaak van kwalitatieve aard.

Deze reële **tekorten** zetten het bruto binnenlands inkomen van de EU-lidstaten onder druk omdat zij niet in staat zijn hun activiteiten te versnellen in het tempo dat zij eigenlijk zouden kunnen en moeten doen in een mondiale concurrentiële omgeving.

De nationale agenda's zijn volledig gericht op arbeidsmarktbeleid dat de huidige kortetermijnbehoeften probeert op te lossen. Ondertussen wordt vaak vergeten proactief in te spelen op toekomstgerichte behoeften.

Embracing technology

Embracing ambition

- **Europese impulsprogramma's** zijn van cruciaal belang om a) de toekomstige behoeften aan competenties in kaart te brengen, b) snel efficiënt leermateriaal te ontwikkelen, c) een systeem voor de erkenning van microlessen op te zetten en d) middelen beschikbaar te stellen voor massale omscholingsprojecten
- We roepen de Commissie en de lidstaten eveneens op om te werken aan een kader dat **economische migratie** bevordert voor de profielen die de maakindustrie nodig heeft.

Handel

De vierde pijler is erop gericht om "*eerlijke en open handel, die iedereen ten goede komt, te vergemakkelijken*". De voorzitter van de Commissie herinnert eraan dat "*solide en veerkrachtige toeleveringsketens*" nodig zijn om wereldwijde koolstofneutraliteit te bereiken dankzij schone technologieën en dat internationale handel belangrijk is "*om onze industrie te helpen de kosten te verlagen, werkgelegenheid te scheppen en nieuwe producten te ontwikkelen*", maar ook dat "*de koolstofneutraliteitswedloop moet steunen op een gelijk speelveld*".

We merken op dat de EU de voorbije jaren inspanningen heeft geleverd om de handelsregels en duurzaamheid te handhaven. De handelsbeschermingsinstrumenten zijn aangescherpt en er zijn nieuwe instrumenten uitgewerkt. Op die manier heeft de EU haar autonomie vergroot. De pandemie en vooral de oorlog in Oekraïne hebben de EU er echter van bewust gemaakt dat een te grote afhankelijkheid van slechts enkele landen ook gevaren inhoudt. Diversificatie is dan ook noodzakelijk, niet alleen om producten op andere markten te kunnen verkopen maar ook om te kunnen voorzien in de grondstoffen die we in Europa niet (voldoende) hebben.

- In dit verband vragen we een **snelle en volledige inwerkingtreding van de handels- en investeringsovereenkomsten met de Mercosur-landen, Mexico, Indonesië, Australië, Chili en Nieuw-Zeeland**.
- Daarnaast is het van cruciaal belang om via de Handels- en Technologieraad (EU-VS) **voortdurend met de Amerikanen in gesprek te blijven** over handelsirritaties.
- Ook wordt het tijd dat **België als geheel de handels- en investeringsovereenkomst met Canada goedkeurt**. Deze overeenkomsten maken het mogelijk om de toeleveringsketen strategischer, gediversifieerder en veerkrachtiger te beheren op ondernemingsniveau.

* * * * *

Contact : laurent.hellebaut@agoria.be, +32 2 706 80 01, EU Affairs Coordinator.

Agoria, the federation of the technology industry, brings together more than 2000 technology companies and all those who are inspired by technology. With more than 321,000 employees, the technology sector is the largest sector in Belgium and Agoria is the largest federation within FEB. Some 70 percent of Agoria's members are SMEs. Agoria has more than 200 employees. They work at members' homes or offices in Brussels, Antwerp, Liege, Ghent and Charleroi. In the first three cities, Agoria has its own BluePoint business center and a Tech. Lounge. Agoria's services and positions focus on digitalization, the manufacturing industry of tomorrow, talent management policy and training, market developments, regulation, infrastructure, climate, environment and energy. Agoria aims to connect all those inspired by technology and innovation, increase business success and shape a sustainable future. Through its Agoria Techlancers initiative, Agoria also offers a range of services to freelancers. Visit us at www.agoria.be